

СПРАВА «ШАХМІНА ТА ШАХМІН ПРОТИ УКРАЇНИ»
(CASE OF SHAKHMINA AND SHAKHMIN v. UKRAINE)

(Заява № 14480/20)

Стислий виклад рішення від 06 липня 2023 року

У 2017 році заявники постраждали у дорожньо-транспортній пригоді (далі – ДТП). Наступного дня кримінальну справу було відкрито за фактом порушення правил безпеки дорожнього руху, що спричинило тілесні ушкодження середньої тяжкості. Під час досудового розслідування другому заявнику не було надано статус потерпілого; не було проведено відтворення обстановки та обставин події; не були допитані ані учасники, ані очевидці ДТП; експертизи були проведені на основі обмеженої кількості доказів. Станом на лютий 2020 розслідування тривало. Цивільний позов заявників про відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок ДТП, районний суд залишив без задоволення, апеляційний суд залишив це рішення без змін. Верховний Суд скасував рішення судів попередніх інстанцій в частині відмови у задоволенні позовних вимог одного із заявників та направив справу в цій частині на новий розгляд. На момент ухвалення рішення Європейського суду справа щодо відшкодування збитків перебувала на розгляді районного суду. До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявники скаржились за статтями 2 і 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на неефективне розслідування дорожньо-транспортної пригоди, яка становила загрозу життю, в якій не брали участі представники держави. Європейський суд вирішив, що ці скарги мають розглядатися за статтею 2 Конвенції. Розглянувши скарги заявників, Європейський суд наголосив, що не кожне розслідування обов'язково має бути успішним або дійти висновку, який співпадає з викладом подій скажника, проте воно, у принципі, має бути здатним призвести до встановлення фактів справи, а якщо твердження виявляться правдивими – до встановлення та покарання винних осіб. Європейський суд зазначив, що у цій справі розслідування характеризувалися різними недоліками, які підірвали здатність органів досудового розслідування встановити обставини смерті родичів заявників і відповідальних осіб, якщо такі були. Посилаючись на свою попередню практику у справах проти України, Європейський суд дійшов висновку, що проведені у цих справах розслідування не відповідали критерію ефективності та констатував порушення процесуального аспекту статті 2 Конвенції.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

«1. Оголошує заяву прийнятною;

2. Постановляє, що ця заява свідчать про порушення пункту 1 статті 2 Конвенції щодо неефективного розслідування дорожньо-транспортної пригоди, яка становила загрозу життю, в якій не брали участі представники держави;

3. Постановляє, що: (а) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявникам суми, зазначені в таблиці у додатку; ці суми мають бути конвертовані в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу; (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток (simple interest) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти».